

De beteekenis van de Koninklijke Goedkeuring

door Mr. D. Aten

(Inleiding red.: Nu hopelijk binnenkort de Koninklijke Goedkeuring op de Statuten wordt verleend, is het wellicht goed eens aandacht te besteden aan de beteekenis hiervan. Voor het merendzél der leden, dat uiteraard niet juridisch onderlegd is, blijkt de Goedkeuring slechts een uiting van groeiend zelfbewustzijn van de Vereniging te zijn; terwijl velen niet meer dan een vaag beeld van de praktische beteekenis ervan hebben. Wij hebben daarom de heer Aten verzocht over dit onderwerp eens een korte uiteenzetting te geven. Laatstgenoemde heeft hierin gaarne toegestemd).

Ik zou de beteekenis van de Koninklijke Goedkeuring aldus willen uitdrukken, dat een vereeniging eerst door deze Goedkeuring datgene wordt, wat de leden- oprichters bij haar oprichting gemeenlijk wel min of meer voor oogen zal hebben gestaan en wat de overige leden door gaans als vanzelfsprekend aannemen dat hun vereeniging bereids is. Namelijk iets dat in het maatschappelijk leven een zelfstandige beteekenis heeft naast en tegenover de individueele leden, iets dat als ieder natuurlijk persoon drager van rechten en verplichtingen is en kan zijn. Dat zij heeft, wat in de juridische taal rechts-persoonlijkheid wordt geheeten. Met andere woorden dat de vereeniging een rechtspersoon is welke gelijk een natuurlijk persoon haar eigen bestaan op deze aarde leidt.

De oprichting van een vereeniging, gelijk de opstelling van de voor het vereenigingsleven geldende spelregels, welke beoogen haar de noodige vastheid en lijn te geven bij de nastreving van haar doeleinden en bij de volvoering van haar taak, brengen een en ander op zich zelve niet mede. Eerst de koninklijke goedkeuring doet de vereeniging werkelijk beantwoorden aan hetgeen men haar altijd wel verwacht te zijn. Namelijk dat zij iets is dat eigendommen kan bezitten, dat als een natuurlijk persoon overeenkomsten kan aangaan, dat haar rechten te eigen name kan uitoefenen en zoonodig in rechte afdwingen, dat bij voorbeeld bij testament als erfgenaam kan worden ingesteld of een legaat verkrijgen en hiervan de voordeelen plukken, dat ook haar eigen verplichtingen heeft.

Dit alles wordt eerst het geval met en door de koninklijke goedkeuring en zonder deze is de vereeniging rechtens niet anders aan te merken dan als een contractueele verhouding tusschen de individueele leden, van interne werking, zonder naar buiten ook een zekere zelfstandigheid te bezitten. Haar eigendommen zijn zoo niet anders dan een gemeen eigendom van de individueele leden, haar rechten niet anders dan hun gemeenschappelijke rechten. Zouden deze laatsten in een proces geldend moeten worden gemaakt, dan zouden of alle individueele leden dit gezamenlijk te hunnen eigen name moeten doen, of wel, zou het Bestuur dit moeten doen krachtens een uitdrukkelijke volmacht van alle individueele leden. Dat dit geen eenvoudige boodschap is, ja zelfs practisch vaak ondoenlijk, spreekt van zelve. Een legaat of erfstelling te haren behoefte heeft geen rechtswerking, omdat haar nu eenmaal geen eigen, van de leden afgescheiden bestaan wordt toegekend. De verdere erfgenamen behoeven zich zoo van deze niet bestaande mede-erfgenaam of legataris niets aan te trekken en zij zouden de laatste wilsbeschikking op dit punt geheel kunnen negeren.

En wat, last not least, de verplichtingen betreft, welke het Bestuur namens de Vereeniging aangaat, de individueele bestuursleden zijn voor deze persoonlijk aansprakelijk. Hetgeen natuurlijk allerminst de bedoeling zal zijn én van hen zelve én van de overige leden.

Natuurlijk zijn de aan de aanvraag verbonden kosten een uitgaaf, welke een belasting van het vereenigingsbudget beteekent. Hetgeen ervoor gekocht wordt mag echter naar mijn bescheiden meening toch zeker zwaarder wegen. Men koopt er namelijk voor een ..... werkelijke vereeniging!